

12^ο Συνέδριο της ΠΟΣΔΕΠ

Πρόταση για τις προγραμματικές θέσεις της ΠΟΣΔΕΠ

Από: ΑΡΜΕ, Ενωτική Ακαδημαϊκή Πρωτοβουλία, ΚΙΠΑΝ, Συνεργασία Πανεπιστημιακών

28 Φεβρουαρίου 2015

Οι συνθήκες για το Πανεπιστήμιο παραμένουν κρίσιμες. Η συνεχής υποχρηματοδότηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η έλλειψη διοικητικού και διδακτικού προσωπικού, οι συνεχείς αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, η καθυστέρηση στη σύνταξη των Οργανισμών και των Εσωτερικών Κανονισμών, αλλά και φαινόμενα όπως η μικροπολιτική, οι προσωπικές ατζέντες, η έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας ανάμεσα σε θεσμικούς φορείς της ακαδημαϊκής ζωής αλλά και ανάμεσα στις συνδικαλιστικές παρατάξεις δημιουργούν συχνά καταστάσεις απόλυτου παραλογισμού, υπονόμησης των θεσμών και αίσθημα πλήρους απογοήτευσης στην πλειοψηφία των συναδέλφων.

Είναι ξεκάθαρο ότι στο άμεσο μέλλον τα Πανεπιστήμια θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες. Καμιά κυβέρνηση σωτηρίας δεν έρχεται με μαγικές λύσεις. Η ανάγκη παρέμβασης με βάση τις αρχές του διαλόγου, της συνεργασίας και της καλόπιστης κριτικής είναι ακόμα πιο επιτακτική. Η ΠΟΣΔΕΠ καλεί τους συναδέλφους που τάσσονται υπέρ της διασφάλισης και επέκτασης της ακαδημαϊκής αριστείας, αξιοκρατίας και ανταγωνιστικότητας να συνεργαστούν για να διεκδικήσουν την εφαρμογή στο Ελληνικό δημόσιο Πανεπιστήμιο των βασικών αρχών λειτουργίας των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που ισχύουν διεθνώς.

Η δημοσιονομική κρίση και η χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων

Η Ανώτατη Παιδεία και η Έρευνα πρέπει και μπορούν να είναι μοχλός της Καινοτομίας και της Ανάπτυξης, συμμετέχοντας σε μια συμφωνημένη στρατηγική εξόδου της χώρας από την κρίση. Στο πλαίσιο αυτό:

- Θα πρέπει η Πολιτεία να εξασφαλίσει επαρκή χρηματοδότηση για την Παιδεία με στόχο την κάλυψη του συνόλου των εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών και όλων των ελλείψεων των πανεπιστημίων (εκπαιδευτικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή, φοιτητική μέριμνα), και να ενισχύσει το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ευκαιρία επανασχεδιασμού του «νέου ΕΣΠΑ» για να προβλεφθούν συγκεκριμένα κονδύλια για τα ΑΕΙ, με ενίσχυση και βελτίωση των υπαρχόντων προγραμμάτων, αλλά και με νέα προγράμματα που θα ενισχύσουν τις διεθνείς συνεργασίες των Πανεπιστημίων.

- Θα πρέπει να καταγραφούν άμεσα και να καλυφθούν οι πραγματικές ανάγκες σε θέσεις διδασκόντων και επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού των Πανεπιστημίων σε όλα τα Ιδρύματα.

Αμοιβές μελών ΔΕΠ

Τα ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα των μισθών των πανεπιστημιακών καθηγητών δεν συνάδουν με τα αυξημένα προσόντα, τα ειδικά καθήκοντα, την πολυετή εκπαίδευσή τους, το κύρος και τον κοινωνικό ρόλο του λειτουργήματος και του έργου που καλούνται να επιτελέσουν στην ελληνική κοινωνία ως ακαδημαϊκοί δάσκαλοι και ερευνητές.

Διεκδικούμε τη αποκατάσταση των αποδοχών των μελών ΔΕΠ με βάση τα πάγια αιτήματά μας και σύμφωνα με την απόφαση του ΣτΕ, με ενέργειες προς το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Παιδείας και τις πρυτανικές αρχές και με εξάντληση όλων των δυνατοτήτων που δίνει το συνταγματικό και νομικό πλαίσιο με προσφυγή στο ΣτΕ, με αίτημα τη συμμόρφωση της δημόσιας διοίκησης στην απόφαση του ΣτΕ για την αποκατάσταση των αποδοχών των μελών ΔΕΠ.

Το θεσμικό πλαίσιο

Επιβάλλεται η διαβούλευση για τις αδυναμίες του ισχύοντος νόμου προς την κατεύθυνση της βελτίωσης, εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού, αλλά όχι επιστροφής στις παθογένειες του παρελθόντος (όπως π.χ. η επαναφορά της συμμετοχής των φοιτητών στην εκλογή οργάνων διοίκησης). Κάθε νομοθετική πρωτοβουλία της κυβέρνησης θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα ουσιαστικού διαλόγου με την πανεπιστημιακή κοινότητα

- Θα πρέπει να ενισχυθεί η ουσιαστική αυτοτέλεια της διοίκησης και της λειτουργίας των ΑΕΙ, με την περαιτέρω ενίσχυση της ευθύνης του σώματος των καθηγητών στη λήψη των κρίσιμων αποφάσεων για τα Ιδρύματά τους.
- Θα πρέπει να διασαφηνιστεί ο ρόλος και οι εξουσίες του Πρύτανη, των Συμβουλίων και της Συγκλήτου, έτσι ώστε να είναι σαφείς και διακριτές οι αρμοδιότητες του κάθε οργάνου και ο ρόλος τους στην ανάπτυξη του Πανεπιστημίου, στη διοίκηση του και στη διαχείριση και εξασφάλιση των απαιτούμενων οικονομικών πόρων για τη λειτουργία του.
Για την εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου, είναι αναγκαία η ύπαρξη και απρόσκοπτη λειτουργία ενός ισχυρού, ολιγομελούς, εκλεγμένου, ανεξάρτητου από τη Σύγκλητο οργάνου με εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες για τον προγραμματισμό και την οικονομική διαχείριση των Πανεπιστημίων – ανεξάρτητα από το πώς ονομάζεται.
- Θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία κατάρτισης των Οργανισμών των ΑΕΙ, ως «εργαλεία» ορθολογικής διαχείρισης και ανάπτυξης των ιδρυμάτων.
- Θα πρέπει να ενισχυθεί η συνέργεια μεταξύ Τμημάτων, στο εκπαιδευτικό και ερευνητικό πεδίο στα πλαίσια της Κοσμητείας και της Σχολής.
- Για τις κρίσεις και εξελίξεις των μελών ΔΕΠ απαιτείται η αναθεώρηση των διαδικασιών ακαδημαϊκής εξέλιξης και κρίσης των μελών ΔΕΠ με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου με τη διεύρυνση

των επιτροπών κρίσης και τη δημόσια διεξαγωγή των κρίσεων στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης Τμήματος.

- Θα πρέπει να εξασφαλιστεί από όλους τους φορείς, εντός και εκτός Πανεπιστημίου, η ομαλή και χωρίς την απειλή βίας λειτουργία των Πανεπιστημίων.
- Είναι αναγκαίες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας της ακαδημαϊκής κοινότητας, της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, της ασφάλειας στους χώρους των ιδρυμάτων.

Η εκπαίδευση

- Θα πρέπει να εφαρμοστούν άμεσα διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης των σπουδών και των πτυχίων που παρέχονται.
- Θα πρέπει να διευκολυνθεί η θέσπιση διατμηματικών ακόμη και διασχολικών προγραμμάτων σπουδών, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, έτσι που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εξελίξεις τις επιστήμης και να ενισχυθεί η κινητικότητα των φοιτητών ανάμεσα σε Τμήματα της ίδιας Σχολής με κριτήρια καθοριζόμενα από τα Τμήματα και τις Σχολές.
- Θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα σταθερό πλαίσιο για τον καθορισμό του αριθμού των εισαγομένων φοιτητών σε κάθε Τμήμα, με συγκεκριμένα και αντικειμενικά κριτήρια, όπως είναι το διδακτικό και λοιπό προσωπικό, οι υποδομές και η χρηματοδότηση και, επίσης, να δοθεί η δυνατότητα στα ίδια τα ΑΕΙ να ορίζουν τα κριτήρια εισαγωγής των φοιτητών σε αυτά, χωρίς την κατάργηση των Πανελλαδικών εξετάσεων.
- Θα πρέπει να καταργηθεί το μέτρο των μετεγγραφών των φοιτητών, εκτός, ενδεχομένως, από πολύ ειδικές περιπτώσεις ώστε να μην επιβαρύνεται το ακαδημαϊκό πλαίσιο λειτουργίας.
- Θα πρέπει να αποσαφηνιστούν τα ακαδημαϊκά και τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων, με την αναθεώρηση των διαδικασιών αναγνώρισης των αντίστοιχων τίτλων σπουδών από την αλλοδαπή και με την διευκόλυνση των διεθνών διαπανεπιστημιακών, συνεργασιών στην προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση.

Η ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας

Η έρευνα που διεξάγεται στα Πανεπιστήμια και στα Ερευνητικά Κέντρα συνεχώς συμπιέζεται από την έλλειψη πόρων από Εθνικές πηγές, από την έλλειψη σταθερού θεσμικού πλαισίου για την έρευνα, με τις συχνές αναθεωρήσεις του σχετικού νόμου, από την έλλειψη ενός γνωστού σε όλους χρηματοδοτικού πλαισίου, ανεξάρτητα από το ύψος της χρηματοδότησης. Παρά ταύτα, οι δείκτες επίδοσης των Ελληνικών Πανεπιστημίων και των Ερευνητικών Κέντρων παραμένουν απρόσμενα θετικοί στις διάφορες διεθνείς αξιολογήσεις.

Η ΠΟΣΔΕΠ τάσσεται υπέρ του εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού του θεσμικού πλαισίου της Έρευνας και υπέρ της εγκαθίδρυσης ενός σταθερού χρηματοδοτικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύουν τη Βασική και την Εφαρμοσμένη Έρευνα και την Καινοτομία σε όλες τις Επιστήμες.

Παράλληλα, θα πρέπει να διευκολυνθεί η συνεργασία των Ελληνικών Πανεπιστημίων με άλλα Πανεπιστήμια εντός και εκτός Ελλάδος και με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, της οικονομίας και της βιομηχανίας, της με σκοπό την ενίσχυση της καινοτομίας και της σύνδεσης με την οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Στο ίδιο πνεύμα, θα πρέπει να επανεξεταστεί η σχέση των Σχολών Επιστημών Υγείας, ιδιαίτερα των Ιατρικών Σχολών, με το Υπουργείο Υγείας και με τα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία, καθότι συνεισφέρουν σημαντικά στην παροχή υψηλού επιπέδου και σύγχρονες υπηρεσίες υγείας στους κατοίκους τόσο των μεγάλων αστικών κέντρων όσο και της περιφέρειας, καθώς και να αναγνωριστεί το κλινικό και εργαστηριακό έργο που προσφέρουν οι πανεπιστημιακοί ιατροί στα Νοσοκομεία. Επίσης πρέπει να αναθεωρηθούν οι οργανισμοί των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων και να επανεκτιμηθεί το κλινικό έργο που παρέχουν οι Οδοντιατρικές Σχολές.

Τα όργανα της πολιτείας με αρμοδιότητες στην Ανώτατη Παιδεία

Θα πρέπει να υποστηριχθεί η ΑΔΙΠ στην εκτέλεση του πολύ σημαντικού έργου που της έχει ανατεθεί στην αξιολόγηση των ΑΕΙ και, σε συνεργασία με ένα έγκυρο διεθνή οργανισμό, να προχωρήσει στην αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου που ισχύει από το 2011, πριν γίνει η οποιαδήποτε θεσμική παρέμβαση σε αυτό.

Χάρτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας

Η ΠΟΣΔΕΠ υποστηρίζει ότι η διαμόρφωση του Χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά είναι σημαντικό και απαραίτητο εργαλείο για την κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με διακριτούς και αλληλοσυμπληρούμενους ρόλους για τα Πανεπιστήμια, τα ΤΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα, καθώς και για τη σύνδεση τους με την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας με κριτήρια:

- τη δημιουργία ισχυρών κοινοπραξιών στο πλαίσιο του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας,
- τη χωροταξία Πανεπιστημίων & ΤΕΙ,
- το σαφές επιστημονικό αντικείμενο των τμημάτων,
- την ενίσχυση σύγχρονων γνωστικών αντικειμένων και
- τη σύνδεση της ανώτατης τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης με την δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η λειτουργία της ΠΟΣΔΕΠ

Η λειτουργία της Ομοσπονδίας των Πανεπιστημιακών δασκάλων θα πρέπει να είναι αντάξια του ρόλου και του χαρακτήρα του ακαδημαϊκού λειτουργήματος που επιτελούν τα μέλη της.

Τα όργανα της Ομοσπονδίας πρέπει να εργάζονται με βάση τις αρχές του διαλόγου, και της σύνθεσης των απόψεων με σκοπό την αποτελεσματική ανταπόκριση στις απαιτήσεις του πανεπιστημίου και των πανεπιστημιακών και την ενίσχυση της εξωστρέφειας της Ομοσπονδίας και των Πανεπιστημίων.